

Nr 380.

Av herrar **Selberg** och **Wikström**, *angående vissa synpunkter att beakta vid pågående utredning rörande ändrade grunder för understöd ur statens avdikningsanslag och statens avdikningslånefond.*

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 113, anför departementschefen bl. a., att utredningsmän blivit tillsatta »för att inom nämnda departement biträda med verkställande av utredning och utarbetande av förslag rörande de ändringar i gällande grunder för understöd ur statens avdikningsanslag och statens avdikningslånefond, som må finnas erforderliga för att de för sagda ändamål anvisade medlen må med vederbörligt beaktande av ekonomiska synpunkter användas med största möjliga nytta för det allmänna».

Samtidigt med att denna utredning hälsas med tillfredsställelse synas dock skäl föreligga att påkalla utredning även om möjligheten för vederbörande intressenter att inom rimlig tid från ansökningstiden få sina utdikningsprojekt undersökta och utarbetade för att därigenom snarast kunna sätta igång med dikningsarbetets utförande.

På de flesta håll i landet torde det vara så, att vederbörande dikningsintressenter få vänta en avsevärd tid med dikningsförslagets upprättande, men alldeles särskilt är detta fallet inom de två nordligaste lantbruksingeniörsdistrikten.

Särskilt i Luleå lantbruksingeniörsdistrikt äro förhållandena härutinnan synnerligen svåra, enär, som av bilagda sammandrag över antalet inom Luleå lantbruksingeniörsdistrikt kalenderåren 1919—1930 inkomna ansökningar om undersökning för statsbidrags erhållande framgår, av exempelvis under år 1930 inkomna och från föregående år överstående 753 ansökningar blevo 305 avslutade, 149 blevo delvis handlagda och inte mindre än 286 blevo icke handlagda. 40 % av ansökningarna avslutades, 20 % blevo delvis handlagda, 38 % blevo icke handlagda och 2 % inställdes. Nyssnämnda procenttal äro inom Skellefteådistriktet ungefär enahanda, men som antalet ansökningar där är mindre blir också antalet icke handlagda förrättningar där endast 216 mot 286 i Luleådistriktet.

För avhjälpande av nyssnämnda missförhållanden har Norrbottens läns hushållningssällskap under hösten 1931 ingivit en skrivelse till Kungl. Maj:t, vari, efter framhållande av det livliga intresse som förefinnes för torrlägnings-

företag och den därpå följande odlingen och bebyggelsen, beklagas att icke undersökningarna och planläggningarna hinna utföras så att arbetstillfällen kunna beredas under nu rådande arbetslöshetstid.

Hushållningssällskapet framhåller till sist följande:

»Sålunda böra de hinder undanröjas, som nu kunna förefinnas för att mindervärdiga företag på ett tidigt stadium och innan mycket arbete hinner nedläggas på förrättningar för desamma bliva utgallrade, vare sig nu dessa hinder bero på gällande författningar om förrättningarnas handläggande eller på det system för lantbruksingenjörernas avlönande, som nu tillämpas.

Därjämte lärer kunna ifrågasättas huruvida icke för vissa lantbruksingenjörernas och deras medhjälparens arbeten skulle kunna användas lägre kvalificerad arbetskraft än den nu använda.»

Skrivelsen utmynnar i följande yrkande: »att Eders Kungl. Maj:t ville föranstalta om den lantbrukstekniska arbetskraftens i Norrbottens län utökning i nödig omfattning och om den utredning i övrigt rörande lantbruksingenjörsväsendet, som må anses påkallad».

Ehuru det synes troligast att de påtalade missförhållandena icke kunna helt avhjälpas utan en utökning av den lantbrukstekniska arbetskraften, torde det dock böra först tagas under övervägande huruvida åtminstone de värsta svårigheterna skulle kunna övervinnas på annat sätt. Särskilt i de här omnämnda distrikten med de stora avstånd som förefinnas åtgår både en dyrbar tid och avsevärda kostnader för resor. Det synes böra tagas under övervägande huruvida icke samarbete kunde ske med andra statens anställda eller kommunalt anställda exempelvis agronomer, schaktmästare och vägmästare om utförande av undersökningar och avsyningar av smärre utdikningsförrättningar för att därigenom lätta arbetsbördan och förbilliga arbetet. Det förefaller också, åtminstone för lekmannen, som om inomhusarbetet göres onödigt omständligt och kostsamt. Medan man numera t. ex. inom vägväsendet använder sig av millimeterpapper för upprättande av profil- och planritningar, vilka sedan kopieras på kalkerväv och därefter kunna kopieras mycket billigt, användes allt fortfarande till dikningskartor tjockt ritpapper, vilket ju dessutom för intressenterna är betydligt besvärligare vid användningen.

Grävningstabellerna böra också kunna göras mindre omständliga. När dag- och bottenbredden samt släntlutningen angivas å profilen synes det vara onödigt att de ideligen upprepas i den hand- eller maskinskrivna handlingen. Det vore tillräckligt med angivande av arealen vid varje påslag.

Kanske skulle t. o. m. en tryckt arealtabell, som kunde bifogas, vara tillräckligt, när dikesdjup och bredder finnas angivna å profilerna.

Det förefaller troligt att genom en del här omnämnda samarbeten, anlitande av mindre kvalificerad arbetskraft för vissa utarbeten och förenkling av inomhusarbete skulle åtskilligt kunna vinnas.

Förutom detta är det en annan fråga som synes böra bli va föremål för undersökning.

När utdikningsföretag komma till stånd saknas i regel även den enklaste väg å de utdikade markerna. Med mycket arbete och avsevärda kostnader måste markägarna efter utdikningen taga itu med brytande av någon enklare väg. Detta för att kunna nyttiggöra de med utdikningen förenade kostnaderna.

Ofta lämpa sig dikeskanterna ganska bra för en skiftesväg och det skulle i sådana fall vara till stort gagn för markägaren, om den vid utstakning av dikena tjänstgörande förrättningsmannen hade rätt att, med bestämmande av att dikesjorden skulle läggas och planeras endast å ena sidan av diket, beräkna en något högre kostnad för dikesgrävningen. Detta skulle i många fall avsevärt underlätta tillkomsten av väg, odling och bebyggelse.

När nu utredning verkställes rörande ändrade grunder för understöd från statens avdikningsanslag och statens avdikningslånefond, vore det synnerligen önskvärt att även detta spörsmål bleve beaktat.

Med stöd av det här ovan påpekade hemställes sålunda,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att vid den utredning, som verkställes rörande ändrade grunder för understöd ur statens avdikningsanslag och statens avdikningslånefond, även här ovan berörda synpunkter måtte vinna beaktande.

Stockholm den 21 januari 1932.

Reinhold Selberg.

Ant. Wikström.

Sammandrag

över antalet förrättningar inom Luleå lantbruksingeniörsdistrikt kalenderåren 1919—1930.

Kalenderår	Under året avslutade förrättningar		Till nästa år överförda förrättningar				Under året inställda förrättningar		Summa antal förrättningar
			delvis handlagda		icke handlagda				
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	
1919	63	49	1	1	62	48	2	2	128
1920	123	45	4	2	92	33	54	20	273
1921	191	75	5	2	47	18	13	5	256
1922	180	61	46	15	67	23	3	1	296
1923	232	59	27	7	124	33	3	1	386
1924	158	42	30	8	191	50	—	—	379
1925	162	40	46	10	198	49	3	1	409
1926	250	41	210	34	151	25	1	—	612
1927	328	52	181	28	120	19	4	1	633
1928	162	32	118	23	216	43	7	2	503
1929	238	37	166	25	216	33	34	5	654
1930	305	40	149	20	286	38	13	2	753

Förutom distriktsinnehavaren har inom distriktet tjänstgjort ytterligare 1 förrättningsman els under tiden $\frac{1}{4}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927, dels ock från den $\frac{17}{4}$ 1929.

$\frac{20}{4}$ 1932.

